

OPEN DIALOG FOUNDATION

Open Dialog Foundation, 11a Szucha Avenue, office 21, 00-580 Warsaw, Poland

Tel. +48 22 307 11 22

www.odfoundation.eu

Warszawa, 06.02.2014

Ukraina: prezydent Yanukowych odmawia pójsia na realne kompromisy z protestującymi, zwiększając prawdopodobieństwo realizacji wariantu siłowego

Photo: president.gov.ua

Prezydent Yanukowych imituje proces negocjacyjny, żeby stworzyć swój obraz jako rozjemcy w oczach międzynarodowej wspólnoty. Mówiąc o swoich próbach powstrzymania przelewu krwi, w rzeczywistości dokonuje legalizacji ewentualnego siłowego stłumienia protestujących.

Spis treści

Wstęp.....	(str. 3)
1. Prezydencka ustawa o amnestii oficjalnie nadaje aresztowanym status „zakładników”	(str. 4)
1.1. Ustawa o amnestii przeczy podstawowym zasadom międzynarodowego prawa....	(str. 5)
1.2. Ustawa o amnestii została uchwalona z poważnymi naruszeniami proceduralnymi i pod naciskiem prezydenta Yanukowycza.....	(str. 5)
2. „Ustępstwa” prezydenta to „pułapki” dla opozycji i sposób na wprowadzenie w błąd międzynarodowej wspólnoty.....	(str. 6)
2.1. Parlament tylko częściowo uchylił „dyktatorskie ustawy”	(str. 6)
2.2. Pomimo formalnej dymisji rządu, prezydent jeszcze bardziej wzmocnił kontrolę gabinetu ministrów i administracji prezydenta	(str. 7)
3. Nawet podczas procesu negocjacji władza i przestępcy kontynuują represje wobec aktywistów.....	(str. 8)
3.1. Prześladowania aktywistów Automajdanu i masowe aresztowania w regionach....	(str. 8)
3.2. Brak śledztw w sprawie zabójstw, tortur i przemocy wobec demonstrantów i dziennikarzy.....	(str. 10)
4. Zainteresowanie Rosji rozwojem scenariusza siłowego i ewentualne sankcje UE i USA.....	(str. 12)
4.1. Wpływ Rosji na realizację siłowego stłumienia protestów na Ukrainie.....	(str. 12)
4.2. Sztywne stanowisko UE i USA oraz ewentualne sankcje jako główny czynnik hamujący działania Yanukowycza.....	(str. 14)

Wstęp

Cisza na barykadach, która trwa przez ostatnie kilka dni, wkrótce może zostać przerwana. Prezydent i jego partia deklarują gotowość do kompromisów, jednak w rzeczywistości chcą zyskać na czasie, ponieważ nie podejmuje się żadnych poważnych kroków w zakresie uregulowania konfliktu. Po dwóch miesiącach całkowitego ignorowania milionowego protestu, władzy udało się tylko doprowadzić do radykalizowania Majdanu. Teraz przez brak działania, imitowanie negocjacji, cyniczny stosunek wobec protestujących i międzynarodowej wspólnoty, władza ryzykuje sprowokowanie nowej fali przemocy.

Prezydent przeforsował uchwalenie niewykonalnej i bezprawnej ustawy o amnestii, którą obrońcy praw człowieka nazwali „ustawą o zakładnikach”. Częściowe uchylene „dyktatorskich ustaw” władza przedstawia jako „poważny kompromis”, pomimo że ustawy te zostały uchwalone z poważnymi proceduralnymi naruszeniami i z punktu widzenia reakcji społecznej były pozbawione legitymacji. Zamiast Nikolaya Azarova, który natychmiast po dymisji prywatnym samolotem uciekł do Austrii, stanowisko premiera zajął Sergey Arbuzov, blisko związany z tak zwanym „klanem” Yanukovycha (jest związany z rodzinnymi interesami prezydenta i jego synów). Znamienne, że Azarov, gorący zwolennik przystąpienia Ukrainy do Unii Celnej, sam wybrał Unię Europejską, i właśnie do Austrii przeniósł swoją rodzinę i znaczne kapitały wątpliwego pochodzenia.

Równocześnie urzędnicy, którzy mogą być odpowiedzialni za użycie siły wobec protestujących, nadal wykonują swoje obowiązki. Żaden z przedstawicieli milicji do tej pory nie został ukarany za pobicie i torturowanie protestujących, strzelanie do dziennikarzy i lekarzy, czy bezprawne użycie środków specjalnych. Nie zostały też wyjaśnione okoliczności zabójstw demonstrantów. Liczne fakty potwierdzają koordynowanie działań organów ścigania i osób ze świata przestępczego. Sektor publiczny informuje, że w ciągu niecałych trzech miesięcy trwania protestu ofiarami represji stało się 1739 osób. Według stanu na dzień 06.02.2014 za zaginione uważa 31 osób. Protestujący nadal są uprowadzani i torturowani, w regionach doszło do masowych zatrzymań aktywistów, a nawet przechodniów na ulicach. Tak zwana dzielnica rządowa została otoczona przez specjalne jednostki MSW wyposażone w sprzęt wojskowy. MSW i prokuratura nadal posługują się swoją wojowniczą retoryką w stosunku do demonstrantów.

Można zakładać, że prezydent do tej pory nie uświadamia sobie skali społecznego niezadowolenia i zaostrzającej się sytuacji w kraju. Yanukowych jest gotów pójść na ustępstwa i kompromisy, które są zgodne z jego własnymi interesami oraz interesami Kremla. Rosja roztacza wokół Ukrainy retorykę zimnej wojny. Najważniejsi funkcjonariusze państwowi Federacji Rosyjskiej mówią o konieczności siłowego stłumienia protestu na Ukrainie. Sytuacja na barykadach staje się coraz bardziej niepokojąca. Protestujący są już zmęczeni bezczynnością władzy, niechęcią większości parlamentarnej do podejmowania niewygodnych dla prezydenta decyzji, nieustającym naciskiem organów MSW na aktywistów. Liderzy opozycji nie kontrolują Majdanu. Próbuje jedynie reprezentować go w trakcie negocjacji i zdawać sprawozdania. Coraz więcej protestujących ludzi traci nadzieję z powodu braku rezultatu w negocjacjach i prowadzi ostrzegawcze pikety obok dzielnicy rządowej.

Fundacja „Otwarty Dialog” kontynuuje swoją długoterminową misję na Ukrainie, której celem jest niesienie pomocy dla poszkodowanych i monitorowanie represji wobec protestujących, które mogą być traktowane jako przestępstwa przeciwko ludzkości. Obecnie władza stwarza wszelkie warunki dla eskalowania konfliktu. Apelujemy o uniknięcie nowej fali przemocy na Ukrainie. Udział UE i USA w wyjaśnieniu przypadków stosowania przemocy w czasie akcji protestacyjnych na Ukrainie, wysłanie w trybie pilnym do Kijowa oraz regionów międzynarodowych misji obserwacyjnych w celu śledzenia przebiegu procesów sądowych zatrzymanych aktywistów i dziennikarzy, a także nałożenie sankcji finansowych oraz indywidualnych wobec ukraińskich oligarchów i elit politycznych, ponoszących odpowiedzialność za próbę wprowadzenia dyktatury na Ukrainie - mogą pomóc w pokojowym uregulowaniu kryzysu politycznego na Ukrainie. Pragnienie prezydenta Yanukovycha, aby utrzymać

władzę za wszelką cenę, może doprowadzić do rozłamu, utraty suwerenności kraju i geopolitycznej destabilizacji w regionie.

1. PREZYDENCKA USTAWA O AMNESTII OFICJALNIE NADAJE ARESZTOWANYM STATUS „ZAKŁADNIKÓW”

W dniu 29.01.2014 prorządowe siły w parlamencie (Partia Regionów i Partia Komunistyczna) uchwaliły ustawę Nr 4021-3 „O usuwaniu negatywnych skutków i niedopuszczeniu do prześladowań i karania z powodu wydarzeń, jakie miały miejsce w czasie pokojowych zgromadzeń”. Autor projektu ustawy – przedstawiciel prezydenta w parlamencie Yuriy Miroshnichenko¹. Opozycja odmówiła wzięcia udziału w głosowaniu za tym projektem ustawy, ponieważ nie był kompromisowy. W dniu 31.01.2014 prezydent złożył podpis pod ustawą.

Zaproponowany przez prezydenta projekt ustawy przewiduje zwolnienie z odpowiedzialności karnej i administracyjnej oraz zamknięcie spraw karnych związanych z udziałem w masowych akcjach protestacyjnych. **Jednak po to, żeby ustawa zaczęła obowiązywać, protestujący w ciągu 15 dni od dnia jej opublikowania powinni:**

- opuścić wszystkie zajęte budynki państwowe oraz budynki organów lokalnego samorządu (w Kijowie i obwodach);
- odblokować ulicę Gruszewskiego w Kijowie;
- odblokować inne drogi komunikacyjne w Kijowie i innych miastach (za wyjątkiem tych, gdzie trwają akcje protestacyjne).

Prokurator Generalny na stronie internetowej Prokuratury Generalnej ma poinformować, że protestujący rzeczywiście spełnili wyżej wymienione warunki. W przeciwnym przypadku, ustawa straci moc.

Proprezydencka partia oświadczyła, że protestujący mogą pozostać w budynkach, które nie stanowią własności państwa (Dom Związków Zawodowych, Dom Ukraiński, Pałac Październikowy). Przedstawiciel prezydenta w parlamencie podkreślił, że działanie projektu ustawy dotyczy tylko „pokojowych demonstrantów”². Zasadność takiego żądania jest wątpliwa, ponieważ już samo przebywanie w rejonie starć demonstrantów z milicją, prokuratura traktuje jako „udział w masowych zamieszkach”.

Starcia na ulicy Gruszewskiego. 22.01.2014. Foto: radiosvoboda.org

¹ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=49622

² <http://ua.interfax.com.ua/news/political/188009.html>

Opozycja wystąpiła za przyjęciem alternatywnych projektów ustaw deputowanych Leonida Emetsa³ i Yuriya Derevyanko⁴, które przewidywały **całkowitą amnestię dla uczestników akcji protestacyjnych bez jakichkolwiek dodatkowych warunków**. Protestujący na Majdanie oznajmili, że nie opuszczą budynków administracyjnych i ulicy Gruszewskiego, ponieważ bezprawnie zatrzymani aktywiści powinni zostać zwolnieni bez jakichkolwiek warunków. Eurodeputowany Jacek Saryusz-Wolski tak skomentował prorządowy projekt ustawy o amnestii: „*To źle. Tylko zwolnienie bez dodatkowych warunków wszystkich zatrzymanych i aresztowanych daje jakąś szansę na porozumienie*”⁵.

1.1. Ustawa o amnestii przeczy podstawowym zasadom międzynarodowego prawa.

Państwo praktycznie uznało brak podstaw prawnych do aresztowania protestujących. Przepisy ustawy potwierdzają, że **aktywiści zostali zatrzymani nie za te, czy inne wykroczenia, a tylko po to, żeby „dokonać zamiany” aresztowanych osób na opuszczenie budynków**. Możliwość zwolnienia aktywistów z aresztu zależy od działania lub jego braku innych osób, podczas gdy prawo międzynarodowe kieruje się wyraźną zasadą: osoba odpowiada tylko za swoje własne działania⁶.

W ten sposób państwo otwarcie szantażuje protestujących, nie udzielając żadnych gwarancji realizacji przepisów ustawy. Ukraiński Komitet Helsiński oświadczył, że „*przy pomocy tej ustawy Rada Najwyższa stawia ukraińskie państwo w jednym szeregu z piratami i terrorystami, którzy wykorzystują instytucje zakładników jako instrument wpływu na sytuację*”. Takie działania podpadają pod artykuł 147 kodeksu karnego („branie zakładników”)⁷.

Funkcjonariusze „Berkuta” zatrzymują demonstrantów na ul. Gruszewskiego. Foto: radiosvoboda.org

1.2. Ustawa o amnestii została uchwalona z poważnymi naruszeniami proceduralnymi i pod naciskiem prezydenta Yanukowycha.

Dziennikarze zanotowali przykłady, kiedy deputowani z ramienia Partii Regionów, między innymi Aleksandr Volkov i Ivan Popescu, głosowali za swoich nieobecnych kolegów. Warto zauważyć, że Ivan

³ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=49573

⁴ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site2/p_deputat?id=15768&skl=8

⁵ <http://www.polaradio.pl/5/38/Artykul/160415,Євродепутат-Віктор-Янукович-не-хоче>

⁶ <http://helsinki.org.ua/index.php?id=1391086807>

⁷ <http://helsinki.org.ua/index.php?id=1391086807>

Popesku występuje wśród osób, które oddały głos „za” projektem ustawy, co fizycznie jest niemożliwe, gdyż tego dnia był w Strasburgu, stojąc na czele delegacji ukraińskiej w PACE⁸. Deputowani nie otrzymali tekstu projektu ustawy. Nie został on również umieszczony na stronie parlamentu ani przed głosowaniem, ani kilka godzin później, dlatego społeczeństwo nie miało możliwości zapoznania się ze szczegółami dokumentu. Ustawa została przyjęta w trybie uproszczonym, bez przeprowadzenia debaty i bez omówienia jej w komitetach⁹, chociaż parlament nie wyraził na to zgody.

Zdaniem deputowanej Lesi Orobets, w czasie dyskusji nad projektem ustawy o amnestii w parlamencie kilku deputowanych z Partii Regionów było gotowych poprzeć opozycyjny projekt ustawy. Jednak wieczorem prezydent Yanukowych w trybie pilnym przybył do parlamentu. Na posiedzeniu frakcji Partii Regionów **Yanukowych zagroził rozwiązaniem parlamentu w przypadku, jeśli partia odmówi poparcia dla rządowego projektu ustawy**. Były prezydent Polski Aleksander Kwaśniewski wyraził przypuszczenie, że pośpieszna wizyta Yanukowycha w parlamencie została spowodowana pragnieniem zachowania większości po swojej stronie: „...pojechał dyscyplinować, straszyć, szantażować, i to dało efekt”¹⁰. Przewodniczący Komitetu do spraw zagranicznych Europarlamentu Elmar Brok oznajmił, że ingerencja prezydenta i naciski na parlament nie świadczą o chęci pokojowego uregulowania konfliktu. Zdaniem eurodeputowanego, prezydent i jego otoczenie „nawet o milimetr nie chcą ustąpić by iść na kompromisy ... To całkowita utrata poczucia rzeczywistości razem z totalnym roszczeniem do sprawowania władzy”¹¹.

2. „USTĘPSTWA” PREZYDENTA TO „PUŁAPKI” DLA OPOZYCJI I SPOSÓB NA WPROWADZENIE W BŁĄD MIĘDZYNARODOWEJ WSPÓLNOTY

2.1. Parlament tylko częściowo uchylił „dyktatorskie ustawy”.

W dniu 28.01.2014 parlament większością głosów¹² uchylił 5 „dyktatorskich ustaw”, które spowodowały konfrontację sił protestujących ludzi i milicji¹³. Uchylone zostały w całości następujące ustawy:

- ustawa o dodatkowych środkach ochrony bezpieczeństwa ludności;
- ustawa o możliwości skazania zaocznie;
- ustawa o uproszczeniu procedury uchylenia immunitetu deputowanego;
- ustawa o wykroczeniach administracyjnych podczas rozgrywek piłkarskich;
- ustawa o odpowiedzialności kierowców poruszających się w kolumnach, składających się z więcej niż 5 pojazdów.

Parlament jednak **nie uchylił, a jedynie wniósł zmiany** do 2 ustaw, które wcześniej wywołały eskalację niezadowolenia społecznego:

- ustawa o odpowiedzialności za zniszczenie pomników tych, którzy walczyli przeciwko nazizmowi w czasie drugiej wojny światowej;
- ustawa o odpowiedzialności za zaprzeczenie lub usprawiedliwienie zbrodni faszyzmu¹⁴.

Dokonując tych zmian parlament faktycznie przyznał, że ustawy te są zgodne z prawem. W dniu 31.01.2014 prezydent składając podpis zatwierdził decyzje podjęte przez parlament.

⁸ http://censor.net.ua/video_news/268733/za_amnistii_pr_progolosovala_s_knopkodavstvom_regional_popesku_seyichas_na_sessii_pase_v_stra_sburge

⁹ <http://www.pravda.com.ua/news/2014/01/30/7011970/>

¹⁰ <http://www.polskieradio.pl/7/129/Artykul/1036990,Kwasniewski-na-Ukrainie-rozpoczyna-sie-proces-dezintegracji-wladzy>

¹¹ <http://dw.de/p/1AzY6>

¹² 361 głosów z 412 zarejestrowanych deputowanych na sali; Partia komunistyczna nie głosowała.

¹³ http://www.odfoundation.eu/ru/urgents/1558/5_zakonov_kotorye_vveli_diktaturu_ukraine

¹⁴ <https://www.facebook.com/lesyaorobets/posts/654179291284653>

Należy zaznaczyć, że 28.01.2014 deputowany z ramienia Partii Regionów Vadim Kolesnichenko zarejestrował nowy projekt ustawy o tzw. „obcych agentach”, który przewiduje obowiązek składania co roku sprawozdań w ministerstwie sprawiedliwości przez organizacje otrzymujące finansowanie zza granicy, dotyczące działalności, zakresu i celach finansowania¹⁵.

2.2. Pomimo formalnej dymisji rządu, prezydent jeszcze bardziej wzmocnił kontrolę gabinetu ministrów i administracji prezydenta.

W czasie negocjacji prezydent Ukrainy zaproponował opozycjnemu politykowi Arseniyowi Yatsenyukowi zajęcie stanowiska premiera, a Vitaliyowi Klichko – stanowisko wicepremiera do spraw humanitarnych. Wieczorem 25.01.2014 liderzy opozycji przyszli na Majdan, aby poinformować o wynikach rozmów z prezydentem. Vitaliy Klichko oznajmił, że opozycja nie przyjmuje propozycji Viktora Yanukovycha. Arseniy Yatsenyuk powiedział: „Viktor Yanukovich oświadczył, że władza nie jest gotowa ponosić odpowiedzialności za kraj i zaproponował opozycji zajęcie miejsca na czele rządu. Jaka jest nasza odpowiedź? Czy boimy się odpowiedzialności? Nie boimy się odpowiedzialności za los kraju. Podejmujemy tę odpowiedzialność, jesteśmy gotowi poprowadzić kraj do Unii Europejskiej, uwolnić Yulię Tymoshenko”. Jednak w odpowiedzi wielu demonstrantów na Majdanie zaczęło gwizdać i krzyżeć „Hańba”¹⁶. Później dziennikarze próbowali dowiedzieć się od Arseniya Yatsenyuka, co miał na myśli, kiedy występował na scenie, na co ten odpowiedział: „Nie wykluczamy propozycji, ale też i nie przyjmujemy... Jesteśmy gotowi wziąć na siebie odpowiedzialność za los kraju, jednak na takich warunkach, które sami ustalimy”¹⁷.

BTR na ulicy Gruszevskiego. Foto: unian.ua

W efekcie liderzy opozycji propozycję Yanukovycha uznali za niewłaściwą w warunkach, kiedy premier nie posiada realnych uprawnień, a cała pełnia władzy należy do prezydenta, który według własnego uznania może mianować i zwalniać premiera oraz tworzyć rząd. Dlatego opozycja opowiada się za przywróceniem Konstytucji w poprzedniej redakcji, przewidującej parlamentarno-prezydencką formę rządów.

W dniu 28.01.2014 premier Nikolay Azarov podał się do dymisji. Do czasu utworzenia nowego rządu obowiązki premiera będzie pełnić Sergey Arbusov, który jest uważany za człowieka należącego do „klanu” Yanukovycha. **Obecnie wszyscy ministrowie pozostają na swoich stanowiskach, w tym również**

¹⁵ http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=49600

¹⁶ <http://www.youtube.com/watch?v=v-BOAk8gO3w#t=1346>

¹⁷ <http://www.unian.ua/politics/876648-yatsenyuk-pro-premerstvo-mi-ne-vidkidaemo-propozitsiyu-ale-i-ne-priymaemo.html>

minister spraw wewnętrznych Vitaliy Zakharchenko (jego resort był jednym z tych, skąd padł rozkaz spacyfikowania Majdanu 30.11.2013). Andrey Klyuyev, którego protestujący i dziennikarze oskarżają o związek ze pacyfikacją Majdanu, został mianowany szefem administracji prezydenta. W ten sposób, **władza jeszcze bardziej została skoncentrowana w rękach ludzi zbliżonych do prezydenta.**

3. NAWET PODCZAS PROCESU NEGOCJACJI WŁADZA I PRZESTĘPCY KONTYNUUJĄ REPRESJE WOBEC AKTYWISTÓW

3.1. Prześladowania aktywistów Automajdanu i masowe aresztowania w regionach.

W dniu 30.01.2014 został odnaleziony aktywista Automajdanu¹⁸ **Dmitriy Bulatov**, który zaginął 22.01.2014 po ataku na kolumnę samochodową aktywistów, dokonany przez jednostkę specjalną „Berkut. Według relacji Bulatova, **przez kilka dni był on okrutnie torturowany, krzyżowano go, odcięto kawałek ucha.** Następnie nieznanne osoby porzuciły go pod Kijowem. Bulatowowi udało się dotrzeć do najbliższej miejscowości. Już następnego dnia poinformowano, że razem z innymi aktywistami Automajdanu (Aleksey Gritsenko i Sergey Koba) **został zgłoszony przez MSW jako osoba poszukiwana.** Śledczy oskarżyli Bulatova o organizowanie masowych zamieszek i zwrócili się do sądu z wnioskiem o areszt domowy¹⁹. Sąd jednak udzielił Bulatowowi zezwolenia na wyjazd za granicę na leczenie. Obecnie Bulatov przebywa w jednej z klinik w Wilnie. **Pomocy w obronie Bulatova udzielili** Sekretarz Stanu USA John Kerry, Europejski Komisarz Štefan Füle, niemiecki minister spraw zagranicznych Frank-Walter Steinmeier, minister spraw zagranicznych Litwy Linas Linkevičius²⁰. Sprawa karna przeciwko Bulatova pozostaje otwarta²¹.

Dmitriy Bulatov po uprowadzeniu. Foto: kanał TV 1+1

W MSW oświadczone, że uprowadzenie Dmitriya Bulatova mogło zostać inscenizowane “w celu dokonania prowokacji, aby wywołać negatywny rezonans społeczny”²². W wywiadzie dla Aljazeera **szef MSZ Ukrainy Leonid Kozhara** tak skomentował sytuację wokół Dmitriya Bulatova: **„Wygląda na to, że historia z jego porwaniem i torturowaniem - to absolutna nieprawda. Pod względem fizycznym ten**

¹⁸ Automajdan – zorganizowany pokojowy protest kierowców, zwolenników Euromajdanu.

¹⁹ <http://www.pravda.com.ua/news/2014/01/31/7012304/>

²⁰ https://www.facebook.com/petroporoshenko/posts/583911491691587?stream_ref=10

²¹ <http://ua.interfax.com.ua/news/general/188387.html>

²² <http://www.unn.com.ua/uk/news/1299633-vikradennya-lideru-avtomaydanu-dmitra-bulatova-mogli-instsenuvati-mvs>

człowiek jest w dobrym stanie, i jedyne co mu dolega, to zadrapanie na jednym z policzków²³. Należy dodać, że w czasie pobytu Bulatova w kijowskim szpitalu, odwiedzili go ambasadorowie UE, Kanady i USA²⁴. W dniu 04.02.2014 **MSZ Litwy oświadczyło, że stan Dmitriya Bulatova „stanowi wyraźne odbicie długotrwałych fizycznych tortur i niehumanitarnego traktowania”**²⁵. W dniu 01.02.2014 MSZ Ukrainy oświadczyło, że wypowiedzi ministra spraw zagranicznych, dotyczące stanu zdrowia Dmitriya Bulatova „nie odzwierciedlają faktycznego stosunku Leonida Kozhary do tej tragicznej sytuacji”: „Minister spraw zagranicznych Ukrainy wyraża głębokie współczucie z powodu wydarzeń, jakie miały miejsce w stosunku do Dmitriya Bulatova, i życzy mu, jak najszybszego powrotu do zdrowia”²⁶. **Skandaliczne wypowiedzi ministra spraw zagranicznych Ukrainy na temat pobicia aktywisty Dmitriya Bulatova skłaniają do zadania pytania, czy w ogóle można wierzyć oficjalnemu stanowisku Kijowa.**

W nocy z 29 na 30.01.2014 w Kijowie nieznanymi ludźmi **spalili około 20 samochodów, wśród których znajdowały się samochody należące do uczestników Automajdanu**²⁷. W nocy z 31.01.2014 na 01.02.2014 został **spalony samochód należący do Inny Tsarkovej, pracownicy ambasady Kanady**. Wcześniej wspólnie z innymi protestującymi wzięła udział w akcji przejazdu samochodów pod rezydencję prezydenta. Dziennikarz Sergey Leshchenko przypuszcza, że przedstawiciele państwowej inspekcji samochodowej lub sądu mogli przekazać do rąk przestępców dane osobowe Inny Tsarkovej (adres i numer rejestracyjny samochodu)²⁸.

W dniach 26.01.2014-30.01.2014 w Dniepropietrowsku, Zaporozżu, Kirowogradzie, Połtawie, Sumach, Czerkasach, po atakach na urzędy administracji obwodowej zostało zatrzymanych około 140 osób. Zatrzymani i pobici zostali także przypadkowi przechodnie. **Aktywistów bili i zatrzymywali milicjanci, którzy działali wspólnie z nieznanymi osobami o sportowym wyglądzie, bez żadnych znaków rozpoznawczych**. Milicja w żaden sposób nie reagowała na fakt, że nieznanymi ludźmi biją pałkami demonstrantów²⁹. Dzięki interwencji obrońców praw człowieka i szerokiemu nagłośnieniu całej sprawy w wielu przypadkach udało się doprowadzić do zmiany środka zapobiegawczego zastosowanego wobec uczestników antyrządowych protestów, z aresztu tymczasowego na areszt domowy.

Nieznane osoby, które pod osłoną milicji brały udział w pobiciu protestujących w Dniepropietrowsku. Foto: censor.net.ua

²³ <http://www.aljazeera.com/news/europe/2014/02/kerry-stand-with-people-ukraine-201421103911508937.html>

²⁴ https://www.facebook.com/oksana.romaniuk.33/posts/646423138752614?stream_ref=10

²⁵ <http://www.pravda.com.ua/news/2014/02/4/7012730/>

²⁶ <http://mfa.gov.ua/ua/press-center/comments/555-zajava-mzs-ukrajini>

²⁷ https://www.facebook.com/photo.php?fbid=656852097706992&set=a.273917526000453.62210.100001466244176&type=1&stream_ref=10

²⁸ <https://www.facebook.com/leshchenko.ukraine/posts/597656276971711>

²⁹ <http://www.odfoundation.eu/ru/urgents/1584/ukraina-regionah-strani-proishodyat-massovie-aresti-aktivistov-antipravitelstvennih-protesto>

Podczas rozejmu i prowadzenia negocjacji, władza wzmacnia siły potrzebne do stłumienia protestów. Według danych cieszącego się autorytetem wydawnictwa „Zerkalo Nedeli”, w dniu 27.01.2014, rząd na posiedzeniu zamkniętym podjął decyzję o sześciokrotnym **zwiększeniu liczebności jednostek specjalnych „Grifon” i „Berkut”**³⁰. Ponadto **rząd planuje poszerzenie wykazu środków specjalnych, które mogą zostać użyte przez milicję podczas ochrony porządku publicznego.** Między innymi do wykazu trafiły naboje z granatami gazowymi „Trzmiel” i „Trzmiel-M”, ręczne granaty drażniące „RGR”, „Drofa” i granaty drażniące o zwiększonej mocy³¹. Do Kijowa wciąż są ściągane dodatkowe siły. W dzielnicy rządowej stacjonują transportery opancerzone i armatki wodne³². Minister spraw wewnętrznych wielokrotnie groził protestującym mówiąc, że **władza uzna za ekstremistów wszystkich, którzy pozostaną na Majdanie i w okupowanych budynkach**³³.

3.2. Brak śledztw w sprawie zabójstw, tortur i przemocy wobec demonstrantów i dziennikarzy

O wybiórczym charakterze wymiaru sprawiedliwości może świadczyć fakt sądzenia demonstrantów w bardzo krótkim czasie od zatrzymania, czasem nawet w nocy. Do tej pory nie został ukarany żaden przedstawiciel organów ścigania. Nie zostali pociągnięci do odpowiedzialności funkcjonariusze jednostki specjalnej „Berkut” i wojsk wewnętrznych MSW, winni użycia brutalnej siły i ranienia dziennikarzy podczas starć na ulicy Gruszewskiego. Niektórzy z dziennikarzy zostali postrzeleni w głowę. Istnieje kilka zapisów wideo, które potwierdzają, że funkcjonariusze „Berkuta” z rozmysłem celowali do fotografujących ich dziennikarzy,^{34, 35}. **W wyniku działań funkcjonariuszy milicji i przedstawicieli świata przestępczego w okresie od 19.01.2014 do 03.02.2014 poszkodowanych zostało 80 dziennikarzy**³⁶.

Funkcjonariusze milicji pobili dziennikarza Andriya Kiseleva i przez półtorej godziny trzymali kłęczącego na śniegu. Foto: echo.msk.ru

Funkcjonariusze „Berkuta” używali też brutalnej siły i strzelali do wolontariuszy służby medycznej, mimo posiadania przez nich wszystkich niezbędnych znaków rozpoznawczych³⁷. Ponadto do tej pory nie zostali

³⁰ <http://dt.ua/UKRAINE/kabmin-priynyav-protokolne-rishennya-zbilshiti-chiselnist-grifona-i-berkuta-u-shist-raziv-136290 .html>

³¹ <http://zn.ua/UKRAINE/zaharchenko-dlya-ohrany-obshchestvennogo-poryadka-potrebovalis-reaktivnye-ognemety-137889 .html>

³² <http://ua.interfax.com.ua/news/general/187832.html>

³³ <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/966858>

³⁴ <http://www.youtube.com/watch?v=ykrQW7Gf6i8>

³⁵ <http://www.radiosvoboda.org/media/video/25235296.html>

³⁶ <http://imi.org.ua/news/42777-spisok-postrajdalih-jurnalistiv-pid-chas-sutichok-19-20-sichnya-onovlyuetsya.html>

³⁷ <http://www.youtube.com/watch?v=Zwnjz787r2M>

pociągnięci do odpowiedzialności funkcjonariusze „Berkuta” i wojsk MSW za użycie siły w dniach 30.11.2013, 01.12.2013 i 11.12.2013, kiedy poszkodowanych zostało wielu demonstrantów i dziennikarzy. W dniu 01.02.2014 Europejski Trybunał Praw Człowieka uznał za priorytetowe rozpatrzenie sprawy aktywisty Igora Sirenko, który twierdzi, że został bezprawnie zatrzymany i pobity przez milicjantów w dniu 30.11.2013³⁸.

Również prokuratura nie może przedstawić żadnych wyników ze śledztwa prowadzonego przeciwko winnym spowodowania śmierci uczestników akcji protestacyjnej. Od ran postrzałowych otrzymanych w czasie pacyfikacji demonstrantów zginęły 3 osoby (25 letni Mikhail Zhiznevskiy, 20 letni Sergey Nigoyan, 45 letni Roman Senik). Należy zaznaczyć, że niektóre materiały foto i wideo mogą świadczyć o użyciu przez milicję wobec demonstrantów specjalnej amunicji dużego kalibru, z rdzeniem wykonanym z twardego stopu metali³⁹. Czwarty zabity, Yuriy Verbitskiy, został porwany w dniu 21.01.2014. Następnego dnia jego ciało ze śladami tortur zostało znalezione w lesie pod Kijowem. MSW oświadczyło, że przyczyną jego śmierci było wychłodzenie organizmu.

Kula, która według aktywistów, została wydobyta z ciała Romana Senika. Foto: starshinazapasa.livejournal.com

Według stanu na dzień 03.02.2014, na Ukrainie za udział w akcjach protestacyjnych zatrzymanych zostało około 160 osób. Zgodnie z zeznaniami poszkodowanych, wielu aktywistów, a nawet przypadkowych przechodniów, zostało zatrzymanych przez funkcjonariusze struktur siłowych. Po zatrzymaniu nie przedstawiono im jakichkolwiek zarzutów, byli bici, a następnie zostali wywiezieni do lasu, gdzie zmuszano ich do klęczenia na śniegu i mrozie^{40, 41}.

W wyniku siłowych działań milicji 36 osób uważa się za zaginione⁴². Znany dziennikarz Mustafa Nayem poinformował, że według gazety „Ukraińska Prawda”, w raportach kilku ambasad wskazuje się na to, iż **„przypadki znikania ludzi mają bezpośredni związek ze skoordynowanymi działaniami organów ścigania i przestępców. Między innymi wskazuje się, że organy ścigania za pośrednictwem fałszywych stron internetowych publikują dane personalne uczestników i liderów akcji protestacyjnych, podając serie paszportów, numery rejestracyjne samochodów i adresy zamieszkania”**⁴³. Jeden z przykładów takiej strony znajduje się – [tutaj](#).

³⁸ [http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng-press/Pages/search.aspx#{"sort":\["kdate%20Descending"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng-press/Pages/search.aspx#{)

³⁹ <http://starshinazapasa.livejournal.com/753201.html>

⁴⁰ <http://www.youtube.com/watch?v=zTjltfah-9Y#t=342>

⁴¹ <http://fakty.ua/175350-berkutovcy-bili-nas-dubinkami-po-golenyam-i-pyatkam-trebuya-skazat-kto-szheg-ih-avtobus>

⁴² <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=367287030078979&set=a.335318776609138.1073741827.335278196613196&type=1&theater>

⁴³ <http://www.pravda.com.ua/articles/2014/02/2/7012381/>

W dniu 30.01.2014 prezydent Viktor Yanukovych oświadczył: „Wszystkie zobowiązania podjęte przez władzę, zostały zrealizowane”⁴⁴. **Jest oczywiste, że „kompromisy” Yanukovycha tylko zaostrzyły kryzys i zwiększyły napięcie w społeczeństwie.** Najbardziej radykalna część protestujących, przedstawiciele ruchu „Prawy Sektor”, oznajmili, że są **gotowi do zaprzestania prowadzenia swojej aktywnej działalności, o ile władza spełni szereg zasadniczych postulatów, takich jak:** przeprowadzenie reformy konstytucyjnej (zmniejszenie prerogatyw prezydenta); wstrzymanie siłowych działań ze strony władzy; wprowadzenie amnestii dla uczestników akcji protestacyjnych; przeformowanie jednostek specjalnych „Berkut”; ukaranie osób winnych zabójstw i torturowania demonstrantów; prowadzenie poszukiwań osób zaginionych⁴⁵. Biorąc pod uwagę nastroje protestujących na Majdanie, dla większości z nich pryncypialnymi warunkami zaprzestania protestu jest **ukaranie winnych nadużycia siły milicjantów** i wysokich funkcjonariuszy publicznych, którzy wydawali przestępcze rozkazy, a także **dymisja prezydenta Viktora Yanukovycha** (jako człowieka, który decyduje o wszystkich kluczowych elementach mających wpływ na sytuację w kraju).

4. ZAINTERESOWANIE ROSJI ROZWOJEM SCENARIUSZA SIŁOWEGO I EWENTUALNE SANKCJE UE I USA

4.1. Wpływ Rosji na realizację siłowego stłumienia protestów na Ukrainie

Nacisk Rosji był jednym z decydujących czynników odmowy Viktora Yanukovycha podpisania umowy stowarzyszeniowej, co spowodowało masowe akcje protestacyjne na Ukrainie. Znany badacz George Friedman zauważa, że pogłębienie stosunków pomiędzy Ukrainą i UE zagraża bezpieczeństwu narodowemu Rosji, i Vladimir Putin chce „*narzucić negatywną kontrolę, aby nie pozwolić Ukrainie robić tego, co nie podoba się Rosji*”⁴⁶. W ostatnim czasie komentarze najwyższych funkcjonariuszy publicznych Federacji Rosyjskiej odnośnie wydarzeń na Ukrainie stają się coraz bardziej ostre. Oficjalnie Moskwa uważa protestujących za „ekstremistów”, którzy dokonują „działań niezgodnych z prawem” przy „wspieraniu finansowym Zachodu”. **Doradca rosyjskiego prezydenta Sergey Glazev oświadczył: „Według naszych danych, amerykańskie źródła wydają po 20 mln dolarów tygodniowo na finansowanie opozycji i rebeliantów. Są informacje, że na terenie ambasady amerykańskiej odbywają szkolenia bojownicy, którzy ich uzbrajają. Oczywiście, to jest niedopuszczalne, z tym trzeba zrobić porządek”**⁴⁷.

Przy tym rosyjscy oficjale otwarcie mówią o możliwości siłowego stłumienia Majdanu. Sergey Glazev nazwał sytuację na Ukrainie „pełzającym przewrotem” i zaznaczył, że prezydent nie ma wyboru: „*Albo on broni ukraińskiej państwowości i tłumi rebelię, która została sprowokowana i jest finansowana przez siły zewnętrzne, albo ryzykuje utratę władzy, i wtedy Ukrainę czeka zwiększenie chaosu i konflikt wewnętrzny...*”⁴⁸. Rada Federacji Zgromadzenia Federalnego Rosji wyraziła „zdumienie i oburzenie z powodu oświadczeń szeregu zachodnich polityków, bezceremonialnie mieszających się w sprawy wewnętrzne Ukrainy i umyślnie prowokujących destabilizację sytuacji w kraju”⁴⁹. Minister spraw zagranicznych Rosji Sergey Lavrov oświadczył, że kraje europejskie „nieadekwatnie” reagują na zajmowanie obwodowych urzędów administracji na Ukrainie, których dokonują jego zdaniem, „bojownicy opozycji”⁵⁰.

Viktor Yanukovych rozumie, że od wyników negocjacji z opozycją może zależeć dalsza pomoc gospodarcza ze strony Rosji. Tego dnia, kiedy Nikolay Azarov złożył dymisję, od razu powiadomił o tym rosyjskiego premiera Dmitriya Medvedeva. W dniu 28.01.2014 w czasie szczytu Rosja – Unia Europejska

⁴⁴ <http://partyofregions.ua/ua/news/52ea54bcc4ca420b770003d8>

⁴⁵ <http://www.youtube.com/watch?v=isgPpJMKY4#t=28>

⁴⁶ <http://www.stratfor.com/weekly/perspectives-ukrainian-protests>

⁴⁷ <http://www.kommersant.ua/doc/2400532>

⁴⁸ <http://www.unian.ua/politics/878928-radnik-putina-vvajaie-scho-rozvitok-situatsiji-v-ukrajini-zalejit-vid-yanukovicha.html>

⁴⁹ <http://council.gov.ru/press-center/news/38854/>

⁵⁰ <http://www.unian.ua/politics/876351-lavrov-nazvav-neadekvatnoyu-reaktsiyu-es-na-zahoplennya-boyovikami-ukrajinskih-oda.html>

Vladimir Putin oświadczył, że Rosja nie będzie rewidować warunków współpracy z Ukrainą w związku ze zmianą rządu. Jednak już w dniu 29.01.2014 Vladimir Putin zgodził się z premierem Dmitriyem Medvedevem, że **Rosja zrealizuje swoje zobowiązania wobec Ukrainy w sferze finansowej po tym, jak na Ukrainie zostanie uformowany nowy rząd**, aby rozumieć „jaki kurs gospodarczy będzie posiadać rząd, kto będzie w nim pracować i jakie będą przyświecały mu zasady”⁵¹. Wiceprezes zarządu Gazpromu Aleksandr Medvedev wyraził zaniepokojenie z powodu przekroczenia przez Ukrainę terminu spłaty zadłużenia z tytułu dostaw gazu, wynoszącego 2,7 mld dolarów, oraz skomplikowania się sytuacji na tle dymisji rządu i kryzysu politycznego⁵². Według nieoficjalnych informacji, w dniu 28.01.2014 Rosja zaostrzyła kontrolę celną towarów wwożonych z Ukrainy⁵³.

Milicjanci najpierw pobili, następnie rozebrali aktywistę Mikhaïla Gavriłyuka przy 10 stopniowym mrozie, a potem robili sobie z nim zdjęcia. PrintScrin c YouTube (канал Fari Ahad)

Według informacji Polskiego Radia, premier Polski Donald Tusk obawia się, że **po zakończeniu Igrzysk Olimpijskich w Soczi Rosja znowu zacznie aktywnie ingerować w wewnętrzne sprawy Ukrainy**⁵⁴. Deputowany rosyjskiego parlamentu Vladimir Zhirinovskiy na antenie państwowego kanału telewizyjnego oznajmił, że po zakończeniu Olimpiady Viktor Yanukovych przejdzie do stanowczych działań wobec protestujących: **„Potem rozległ się głos: Nie żałować amunicji!” I my damy amunicję! Zamiast pieniędzy damy amunicję!**⁵⁵. Pomimo napiętej sytuacji na Ukrainie, Viktor Yanukovych zaplanował wizytę w Soczi na otwarciu Igrzysk Olimpijskich. Deputowana z ramienia proprezydenckiej partii Ganna German powiedziała, że do czasu wizyty Yanukovycha w Rosji władza nie będzie brała udziału w negocjacjach z opozycją w sprawie zmian Konstytucji⁵⁶.

Deputowany Parlamentu Europejskiego Paweł Zalewski zaznaczył, że „Vladimir Putin finansował przelew krwi na Ukrainie. Ten scenariusz, który jest realizowany w Kijowie, został napisany w Moskwie, chodzi o radykalizację nastrojów społecznych”⁵⁷. Powszechnie znany na całym świecie politolog Zbigniew Brzeziński oświadczył: **Rosjanie obudźcie się! Wspierane przez Rosję represje na Ukrainie w końcu zamienią się w katastrofę dla samej Rosji**⁵⁸.

Ogólnie rzecz biorąc, Rosja posiada wiele gospodarczych i politycznych możliwości wywierania nacisków na Ukrainę, i właśnie ten nacisk może się okazać decydujący. **Ostatnie wydarzenia potwierdzają, że**

⁵¹ <http://itar-tass.com/politika/923474>

⁵² <http://www.pravda.com.ua/news/2014/01/29/7011929/>

⁵³ <http://www.asmap.org.ua/index1.php?id=62374&langid=1>

⁵⁴ <http://www.pravda.com.ua/news/2014/01/31/7012182/>

⁵⁵ <http://www.youtube.com/watch?v=mnYpoYp99Aw>

⁵⁶ <http://www.pravda.com.ua/news/2014/02/4/7012663/>

⁵⁷ http://ipress.ua/news/stsenarij_yakyy_realizuvavsya_u_kyievi_napysaly_u_moskvi_ievrodeputat_40660.html

⁵⁸ <http://www.unian.ua/politics/877404-bjezinskiy-zasterig-rosiyu-vid-pidtrimki-represiy-v-ukrajini.html>

obecnie przewagę posiada prorosyjska grupa w otoczeniu Yanukovycha, która może rozważać możliwość zastosowania siłowego scenariusza⁵⁹.

4.2. Szytywne stanowisko UE i USA oraz ewentualne sankcje jako główny czynnik hamujący działania Yanukovycha

Rosja w odróżnieniu od Zachodu, zajmuje bardziej wyraźne i zdecydowane stanowisko odnośnie Ukrainy, co zwiększa prawdopodobieństwo stłumienia protestów. Wielu ekspertów uważa, że Rosja jest zainteresowana zdestabilizowaniem sytuacji na Ukrainie. Rosja ma spore doświadczenie w zakresie wywierania wpływu na swoich sąsiadów poprzez „sterowane konflikty” jak na przykład w Naddniestrzu, Abchazji, Osetii Południowej, Górskim Karabachu. Rosyjskie media pomijają milczeniem temat protestów na Ukrainie, podobnie jak w 2011 roku milczały na temat protestów naftowców w Zhanaozen (Kazachstan Zachodni). W przypadku, gdy rosyjskie wpływy okażą się decydujące, Ukrainę może czekać autorytarny zwrot według białoruskiego scenariusza.

Należy zaznaczyć, że dyplomatyczne ostrzeżenia UE i USA, jak również wyrazy solidarności z ukraińskim narodem w żaden sposób nie wpływają na rzeczywiste działania Yanukovycha. Pierwsze, co może go powstrzymać przed wprowadzeniem w życie siłowego scenariusza – to *stanowisko oligarchów, którzy realnie odczuwają zagrożenie z powodu sankcji*. Według danych dziennikarzy, część otoczenia Yanukovycha, między innymi grupy oligarchów Dmitriya Firtasha i Rinata Akhmetova, występują przeciwko siłowemu scenariuszowi, ponieważ zdążyli już odczuć dodatkowe trudności związane z obsługiwaniem swoich aktywów na Zachodzie. Ponadto według nieoficjalnych informacji, na poziomie dyplomatycznym Rinatowi Akhmetovowi dano już do zrozumienia, że w przypadku siłowego rozwiązania konfliktu jego konta w UE i USA mogą zostać zablokowane. To stało się jednym z bodźców dla deputowanych z „grupy Akhmatova” w Partii Regionów, aby wyrazili zgodę na poszukiwanie kompromisów w celu pokojowego uregulowania konfliktu⁶⁰. Minister spraw zagranicznych Niemiec Frank-Walter Steinmeier oświadczył, że jeśli w najbliższym czasie nie uda się osiągnąć postępu w negocjacjach, w tym w kwestii reformy konstytucyjnej, to przedstawicielom ukraińskiej władzy mogą grozić sankcje⁶¹.

Byli i obecni członkowie ukraińskiego rządu posiadają aktywa i nieruchomości w krajach Unii Europejskiej. Należy zaznaczyć, że po złożeniu dymisji Mikhail Azarov prywatnym samolotem udał się do swojego syna do Wiednia. Jeszcze dwa miesiące temu na wiecach Partii Regionów Nikolay Azarov mówił, że Ukraina nie jest gotowa do podpisania stowarzyszenia z UE, z uwagi na stawiany warunek, jakim jest rzekome uznanie związków partnerskich osób tej samej płci. Na podstawie wyników przeprowadzonych śledztw dziennikarskich ustalono, że synowa Nikolaya Azarova jest właścicielką kilku firm w Austrii. W czasie, kiedy Nikolay Azarov zajmował stanowisko premiera, z budżetu Ukrainy przydzielana była finansowa pomoc dla austriackiej firmy należącej do rodziny Azarova^{62, 63}. Po przyjeździe Nikolaya Azarova do rodziny w Wiedniu, ukraińscy aktywiści pikietowali przed ich domem. Być może to była przyczyna, która spowodowała, że według informacji austriackich mediów, już 02.02.2014 Nikolay Azarov odleciał z powrotem na Ukrainę, jednak na dzień dzisiejszy, informacja ta nie została potwierdzona.

W celu zastraszenia przeciwników reżimu, władza i struktury kryminalne stosują terror przeciwko obywatelskim aktywistom. Protest na Ukrainie w wielu aspektach posiada antykryminalny charakter:

⁵⁹ <http://www.theinsider.com.ua/politics/52e9ee27a355c/>

⁶⁰ http://dt.ua/POLITICS/ssha-sprobuvali-natisnuti-na-yanukovicha-cherez-ahmetova-136648_.html

⁶¹ <http://www.pravda.com.ua/news/2014/02/4/7012560/>

⁶² <http://www.pravda.com.ua/articles/2014/01/30/7011979/>

⁶³ <http://www.pravda.com.ua/articles/2012/10/18/6974896/>

obywatele występują przeciwko łączeniu się władzy z przestępcami. Próby znalezienia platformy porozumienia z władzą, podejmowane przez opozycję, na razie są bezskuteczne. Prezydent Yanukowych ignoruje głos społeczeństwa i proponuje rozwiązania, które zadowolają wyłącznie jego interesy. Bezpośrednia ingerencja Yanukowycha w proces głosowania w ukraińskim parlamencie nad przyjęciem ustawy o amnestii faktycznie stała się ultimatum dla uczestników protestów: mają 15 dni na upuszczenie zajętych pomieszczeń. Protestujący jednak odmawiają spełnienia żądań władzy, ponieważ nie ufają ani prezydentowi, ani MSW, ani prokuraturze, która do tej pory nie przeprowadziła żadnego śledztwa w sprawie zabójstw i stosowania tortur wobec protestujących. Blok siłowy nadal pozostaje pod kontrolą prezydenta, dlatego protestujący nie mogą być pewni, że władza zaprzestanie represji.

Ustawa o amnestii legalizuje scenariusz siłowy. Po upływie 15 dni prezydent teoretycznie może uzasadnić użycie siły twierdząc, że protestujący nie przyjęli jego „kompromisowych” warunków. Całkowita likwidacja Majdanu i wyprowadzenie ludzi z zajętych przez nich budynków w obwodach może doprowadzić do śmierci jeszcze większej ilości ludzi i konfliktu obywatelskiego na jeszcze większą skalę.

Fundacja „Otwarty Dialog” apeluje do UE i USA o natychmiastową ingerencję i wzmożenie nacisków wywieranych na Viktora Yanukowycha oraz osób, które materialnie wspierają reżim; wzięcie aktywnego i bezpośredniego udziału w charakterze pośrednika w procesie negocjacji; utworzenie międzynarodowej komisji do zbadania przestępstw jakich dopuściły się organy milicji i powiązane z organami siłowymi struktury kryminalne; wprowadzenie ostrych sankcji wizowych i gospodarczych skierowanych przeciwko konkretnym przedstawicielom reżimu Yanukowycha, między innymi przeprowadzenie kontroli legalności kont należących do rodziny Azarova w Austrii.

Szczególnie ważne jest organizowanie misji monitorujących UE, OBWE, PACE w południowych i wschodnich regionach Ukrainy, które pozostają pod wpływem prorosyjskiej propagandy i są mało poinformowane na temat rozwoju antyrządowych protestów oraz stanowiska UE i USA odnośnie przyszłości Ukrainy.

W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji, prosimy Państwa o kontakt:

Lyudmyla Kozlovska, Fundacja „Otwarty Dialog”

lyudmylakozlovska@odfoundation.eu